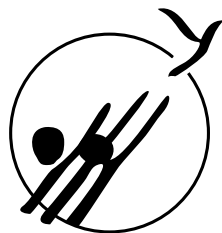

VIERDE WERELD BLAD

België - Belgique
P.B.
Brussel X
1/6019

Erkenningsnummer P 204209

Tweemaandelijks uitgave Beweging ATD Vierde Wereld,

januari-februari 2007, nr. 152

V.U. : R. De Muylder, Victor Jacobsaan 12, 1040 Brussel. Uitgiftekantoor Brussel X

Wie heeft het recht om de aarde te bewonen?

De film *"An inconvenient truth"* (een hinderlijke waarheid) over de gevolgen van het broeikaseffect eindigt met het beeld van het heelal, een immense oneindigheid waar het piepkleine bolletje van de aarde in verdwaalt. "Dit is nu de woonplaats van de mensen", zegt de commentator. "Het is ons enige thuis! We gaan die toch niet vernielen door te weinig respect?"

De slachtoffers van de armoede zijn ook de eerste slachtoffers van de gevolgen van de klimaatveranderingen. Ze stellen de vraag: aan wie behoort de aarde toe, de enige woonplaats van de mensheid? Hebben ook wij het recht om hier te wonen, als burgers, als burens, om met de anderen een volwaardige menselijke samenleving op te bouwen, vrij van uitsluiting die "honger, geweld en onwetendheid" met zich meebrengt?

Deze vraag werd gesteld door de gezinnen van New Orleans, die sinds de orkaan Katrina, gescheiden en verspreid leven over het hele land. Ze werden zo goed en zo kwaad mogelijk ondergebracht in ontvangstcentra, gemeubelde kamers of campings. Ondertussen raken de noodfondsen één na één op en worden de gezinnen op straat gezet. Ze roepen ons toe: "Wie luistert naar ons en heeft begrip voor onze strijd om terug naar huis te gaan? Wie houdt rekening met onze ervaring en onze ideeën voor de wederopbouw van de stad waar we zijn opgegroeid?"

Aan wie behoort de aarde toe? Wie maakt er deel van uit, wie wordt uitgesloten?

Miljoenen mensen ter wereld verzetten zich tegen uitsluiting en armoede. De eersten die dit actief doen, zijn kinderen, jongeren, mannen en vrouwen, gezinnen, bevolkingsgroepen die zich elke dag moeten weren tegen schaamte, angst, onwetendheid, misprijzen, tekort aan middelen en vooral tegen een tekort aan achting door hun medeburgers.

Velen van deze medeburgers echter zoeken, geraakt door het onrecht dat anderen wordt aangedaan, naar wegen van solidariteit. Concrete solidariteit, in woord en daad.

Het wordt hoog tijd dat de inzet van mensen die in uitsluiting en armoede leven én de inzet van mensen met hen bekend wordt. Het gaat om miljoenen mensen op deze planeet, om honderdduizenden in ons land.

De solidariteitscampagne 2006-2007 "Extreme armoede uitbannen: een weg naar vrede" wil deze mensen erkennen als mensen die vrede en solidariteit vorm geven. Zij wil er voor zorgen dat hun inzet ook meetelt wanneer over de toekomst wordt nagedacht, en voorstellen worden uitgewerkt, ...

Met de solidariteitscampagne willen wij wereldwijd nog meer mensen mobiliseren in de strijd tegen armoede. Wij willen burgers, organisaties, lokale en nationale overheden en de Verenigde Naties oproepen om deze aarde uit te bouwen tot een woonplaats voor alle mensen.

Isabelle Maes

Bind-kracht in armoede

Een boek dat wil bijdragen tot een betere hulpverlening

Armoede veroorzaakt problemen. De welzijnswereld biedt hulp.

Maar hulpverlening met echt blijvend resultaat voor en met mensen in armoede is niet vanzelfsprekend.

Kristel Driessens en Tine Van Regenmortel keken met de loop van een onderzoeker naar de hulpverleningspraktijk. Ze luisterden naar de ervaringen van mensen in armoede. Ze schreven een boek en hopen dat hun inzichten kunnen leiden tot een kwaliteitsverbetering van de hulpverlening.

We willen dit boek onder de aandacht brengen van al wie van ver of nabij met de welzijnssector te maken heeft. Maar dat kunnen we niet zonder eerst te herhalen wat de Beweging ATD Vierde Wereld al in tientallen toonaarden gezegd en geschreven heeft: meer en betere hulpverlening is niet het wondermiddel dat de armoede zal oplossen. Om de vernedering, machteloosheid, schaamte en uitsluiting ongedaan te maken is een meer rechtvaardige samenleving nodig, gebaseerd op inzicht en inzet van veel mensen op alle niveaus van de samenleving. De hulpverlening is er één van. Ze kan een stevige steun bieden voor mensen in armoede. In het boek wordt dat in drie delen uiteengezet.

Kijken naar armoede

De bril waarmee we naar armoede kijken bepaalt wat we zien en het kleurt ons handelen. Er zijn processen en mechanismen die armoede creëren en laten voortbestaan. In het (h)erkennen van deze processen ligt de sleutel van de armoedebestrijding. Heel dikwijls kijken wij negatief naar mensen in armoede. Maar mensen in armoede overleven meestal in zeer miserabele toestanden. Welke kracht in hen maakt dit mogelijk? Die krachten moeten het vertrekpunt zijn van de hulpverlening. Dat is Bind-kracht.

Armoede ervaren

Hoe ervaren mensen die in armoede leven die armoede, die uitsluiting? Hoe gaan ze met dit alles om?

Veel van wat je in dit deel leest weet je. Bind-kracht frist op, doet je opnieuw nadenken. De sterkte van het boek is immers dat het alles op een rijtje zet en wetenschappelijk onderbouwt.

Enkele sprokkels van inzichten, in het boek ook geïllustreerd met getuigenissen.

— Al in de lagere school bouwen kinderen uit arme gezinnen een leerachterstand op. Uitsluitingsfactoren voor deze kinderen en hun ouders zijn de hoge schoolkosten, opeenvolgende negatieve contacten met de school, de ervaringen van controle en inmenging in hun privéleven (soms vanuit goedbedoelde behulpzaamheid) en het onbegrip voor hun leefsituatie.

— Het “hoogtepunt” van hun arbeidscarrière bereiken ze op jonge leeftijd. Dan zijn ze het goedkoopste en productiefst. Vaak hebben ze enkel hun kracht en uithoudingsvermogen aan te

bieden. Met de leeftijd worden de periodes van werkloosheid langer en de periodes van tewerkstelling korter.

— Uitsluitingsprocessen werpen mensen die in armoede leven terug op de hulpverleners en op lotgenoten.

— Personen die in armoede leven, hebben een bijzondere positie in de maatschappij. Zij staan meestal aan de verschuldigde kant: ofwel moeten ze geld terugbetalen ofwel zorg. Hierbij is geen sprake van “vrije” keuze, en zelfs het inlossen van hun schuld zal niet leiden tot een grotere maatschappelijke erkenning.

(lees verder op blz. 6)

Kristel Driessens is doctor in de politieke en sociale wetenschappen, verbonden aan de Karel De Grote Hogeschool en de Universiteit Antwerpen.

Tine Van Regenmortel is doctor in de psychologische wetenschappen, verbonden aan het Hoger Instituut voor de Arbeid en de K.U.Leuven.

Victoria Deluxe

over armoede en technologie

Zelfs eenvoudige dingen worden moeilijk. Om je buskaart goed te gebruiken moet je weten door hoeveel zones je rit gaat. Een bankkaart, een SIS-kaart, huishoudapparaten, een GSM, een bloeddrukmeter, de WIS-computer van de VDAB en straks in juni weer stemmen met de computer. Technologie is overal. Het beïnvloedt ons leven. De ATD-groep van Willebroek kreeg de kans om er op een aangename manier over na te denken.

Eerst een theaterstuk en dan een gesprek met onderzoekers van de Universiteit Antwerpen. Een goede formule. We waren heel tevreden.

Het theaterstuk deed ons lachen maar ook nadenken. Daarna werd naar ons geluisterd. Met foto's, posters en een stellingen-spel werd het gesprek op gang gebracht. Al vlug werd duidelijk dat we veel meer te zeggen hebben over technologie dan we eerst dachten.

Het stuk werd niet alleen in Antwerpen gespeeld, waar wij heengingen, maar ook in Brussel, Gent, Kortrijk en Genk. Zo werden in november 2006 bijna 1000 mensen bereikt. Toch hopen wij dat nog meer mensen de kans krijgen dit project mee te maken. De onderzoekers van de universiteit maken nu een rapport van wat ze tijdens de gesprekken noteerden. Dat gaat in het voorjaar van 2007 naar het Vlaams Parlement.

Het stuk ging over 'armoede en technologie'. Iedereen heeft met technologie te maken. Technologie heeft veel invloed op onze samenleving. Je moet er mee kunnen omgaan, je moet veel le-

ren, je mag er niet bang voor zijn. Soms is het een strijd. Het is dus niet zo dat technologie het leven alleen maar makkelijker maakt.

En voor mensen in armoede is er nog een grote struikelblok: technologie is duur. Wasmachine, TV, computer, keukenapparaten kosten niet alleen veel geld maar verbruiken ook grote stromen energie. Als je niet meer kan betalen val je van het ene uiterste in het andere. In het stuk: het licht gaat uit en je mag op zoek naar een zaklamp. 'Saldo ontoereikend' was trouwens de titel van het stuk.

De vier acteurs van het Gentse gezelschap Victoria Deluxe brachten herkenbare situaties op de planken. Vaak met humor. Zo bleef dit verhaaltje hangen: een man solliciteerde naar een job om te poetsen. Omdat hij geen e-mailadres of GSM-nummer kon doorgeven werd hij niet opgeroepen. Hij begon tomaten te

kweken. Dat groeide uit tot een echt bedrijfje. Hij moest auto's inschakelen voor het transport. Opnieuw werd hem gevraagd of hij een computer had. Zijn antwoord: als ik een computer had, dan was ik nu een kuisman.

Technologie is vaak een medaille met twee kanten. Maar hoe dan ook: wij kunnen deze ontwikkelingen in onze maatschappij niet tegenhouden. We willen mee. Maar vaak kunnen we niet. Zo kwamen er in de gesprekken ook prangende en pijnlijke getuigenissen naar boven.

In elk geval zijn we blij dat het Vlaams Parlement ons op deze manier een stem heeft willen geven in het debat.

André, Angèle, Brigitte, Louis en Anita, Albert, Adèle van de ATD-groep uit Willebroek

Dit sociaal artistiek project werd uitgevoerd in opdracht van het VIWTA (Vlaams Instituut voor Wetenschappelijk en Technologisch Aspectenonderzoek). Deze autonome instelling is verbonden aan het Vlaams Parlement en wil een constructieve bijdrage leveren aan het maatschappelijk debat over wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen.

Solidariteitscampagne 2006-2007 :

“Extreme armoede uitbannen : een weg naar vrede”

In mei 2006 zijn in Montreal, Verdedigers van de Mensenrechten uit alle werelddelen en uit alle lagen van de bevolking samengekomen om deel te nemen aan een seminarie met als thema: “*Door de armoede te weigeren leren we wat vrede is*”.

Samen hebben zij de rol en de invloed van *17 Oktober, Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede* onderzocht.

De deelnemende Niet-Gouvernementele Organisaties (NGO's), vakbonden, lidstaten en specialisten van de Verenigde Naties (VN) werden hiertoe opgeroepen in een resolutie van de Algemene Vergadering van de VN in 2005 en hadden vooraf hun leden geraadpleegd. Tijdens de slotbijeenkomst hebben de deelnemers een dringende oproep gericht tot allen die streven naar vrede en gerechtigheid.

Zij vragen om alles in het werk te stellen opdat de impact van de Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede nog groter zou worden. Zij vragen met aandrang om deze oproep te ondertekenen.

OPROEP

Wij zijn solidair met alle mensen die zich, hier en elders in de wereld, inzetten om aan schrijnende armoede een einde te maken.

Wij willen ertoe bijdragen dat de waardigheid van ieder mens gerespecteerd wordt en dat iedereen daadwerkelijk toegang krijgt tot de Rechten van de Mens.

Wij willen onze krachten bundelen zodat mensen die onder armoede en uitsluiting gebukt gaan, volwaardig aan de samenleving kunnen deelnemen en dus ook aan de viering van **17 oktober, Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede**.

Wij vragen alle burgers, organisaties, lokale en nationale overheden en de Verenigde Naties om:

Te erkennen dat de armsten zelf degenen zijn die het eerst in verzet komen tegen armoede.

De armsten te betrekken bij het uitdenken, uitvoeren en evalueren van het beleid dat hen aangaat. Dat beleid moet gericht zijn op een wereld zonder armoede, een wereld die het recht op gezinsleven, menswaardig werk en sociale, culturele en politieke participatie waarborgt.

De jaarlijkse manifestaties op 17 oktober zodanig te ondersteunen dat in deze Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede de deelname van mensen die zelf in armoede leven centraal blijft staan.

Deel te nemen aan een voortdurende dialoog met de mensen die door hun verzet tegen extreme armoede bouwen aan een vreedzame wereld.

Enkele **initiatiefnemers** van deze oproep zijn :

Het Collectief voor een Armoedevrij Quebec, Canada, Agentschap van de Strijd tegen Armoede, Ierland; ATD Vierde Wereld; Internationaal Verbond van Vrije Vakverenigingen; Amnesty International, Frankrijk; ...

Het internationaal secretariaat voor deze oproep berust bij ATD Vierde Wereld
95480 - Pierrelaye – Frankrijk, www.atd-quartmond.org

De oproep kan **tot 1 oktober 2007** worden ondertekend. Ook online op de **website** van de Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede www.oct17.org/site/-Solidariteits-verklaring-.html

De oproep zal op 17 oktober 2007 aan de Verenigde Naties worden overhandigd en in de verschillende landen openbaar worden gemaakt.

ATD Vierde Wereld

ATD - De achtergrond van een naam

ATD is de afkorting van '*Aide à Toute Détresse*', te vertalen als 'Hulp in alle nood'. Zegt deze naam wie we zijn? Niet echt. Het klinkt zo liefdadig. Maar waarom dan ooit een naam gekozen die eerder misleidend dan verhelderend is?

Het ontstaan van een vereniging

Voor de vraag naar de naam staat een andere vraag. Eind jaren '50 kwam Père Joseph als priester terecht in een daklozenkamp aan de rand van Parijs. Waarom heeft hij daar een vereniging opgericht? Tal van organisaties en verenigingen liepen elkaar daar al voor de voeten. Emmaüs, de vereniging van Abbé Pierre, vocht voor de huisvesting van de armsten. De andere deelden enkel soep en kleren uit, melk en geld soms. "Al die hulpgebaren betekenden in de grond van de zaak eigenlijk juist dat de omgeving die mensen in de steek liet en in dat kamp opsloot – dat ze eenvoudig weigerde te doen wat er gedaan moest worden. Ze deden niets anders dan de gezinnen elke dag nog iets meer verpauperen en vernederen. Dat heeft me zover gebracht, dat ik besloot om samen met de kampbewoners een vereniging op te richten. Kostte wat kost moesten we zover komen dat alleen de wezenlijke en waardevolle vormen van hulp ter plaatse overbleven; we moesten de indringers het kamp weer uit kunnen zetten." Dat vertelde Joseph Wresinski in een uitgebreid interview. (*) Dat hij de vereniging oprichtte met de mensen van het kamp zelf was geen voortijdige vorm van inspraak. "Ik was een van hen, lid van hun gemeenschap.

Ik had het koud, ik had honger, net als zij. Ze lachten me uit, omdat ik niet profiteerde van mijn situatie als priester. Die dag bijvoorbeeld dat een huismoe-der me aanklachte om geld. Ik had geen cent om haar te geven en zei haar dat. Ze draaide zich om naar de voorbijgangers en begon te roepen: 'Kijk daar die pastoor eens die me niets kan geven...' Tegen een huisvader die kolen kwam vragen, moest ik ook zeggen dat ik het zelf koud had en ik niets te geven had. Hij had me bijna afgeranseld. Vlugg-er dan hij heb ik hem gevloerd; wat me de reputatie van zwarte band bezorgde. Met wie anders zou ik me ver-bonden hebben? Samen met de gezinnen leefde ik het onduid-bare. Het zijn geen kletspraatjes die ik u daarnet vertelde. Het was onduidbaar, want het bleef zo maar duren. Zes maanden zou het nog te harden zijn geweest; een jaar ging dat niet meer, en na twee jaar zou het opstand zijn geweest of anders alles opgeven en je laten meedrijven met de bevolking. Uit die vrees is een eerste vereniging ontstaan; een manier om dat dagelijkse drama te delen."

Tweede keuze

ATD was niet de eerste keuze. "Ik weet niet met welke intuïtie we de naam 'Actiegroep voor Europese cultuur' hebben gekozen. Want wat we aan het oprichten waren was eigenlijk een internationale vereniging voor de Rechten van de Mens. Maar we waren ons daar nog niet van bewust. Want wat voor vooruit-zichten hadden we eigenlijk in dat concentratiekamp waar in die heel koude winter van '57-'58 to-taal verarmde gezinnen naartoe kwamen? In elk geval hadden we allemaal heel sterk het gevoel dat we het isolement van de mensen moesten doorbreken. En omdat er in die jaren veel over Europa werd gesproken, was de bena-ming van Europese actiegroep voor ons ongetwijfeld een manier om in te haken op de belangrijke

Want wat we aan het oprichten waren was eigenlijk een internationale vereniging voor de Rechten van de Mens. Maar we waren ons daar nog niet van bewust.

stromingen die de huidige wereld kent en te ont-snappen aan de hulpverlening om bij de verdedigers van het recht te gaan horen. Voor mij was het beslist een concrete manier om te zeggen : deze gezinnen zullen ooit de trappen beklimmen van het paleis van het staatshoofd, van het Vaticaan, van de Unesco, van de UNO en van de Internationale Arbeidsor-ganisatie."

De buitenwereld kreeg argwaan. “De vereniging was nog niet opgericht of ik werd al bij de Inlichtingendienst van de Politie geroepen voor een verhoor. In het bestuur van onze vereniging zaten ook een paar oude bekenden van de justitie, ze hadden in de gevangenis gezeten en zelfs hun stemrecht verloren. Wat was ik eigenlijk aan het bekokstoven? Een vereniging van misdadigers, van oproerlingen? We kregen geen goedkeuring. Ik moest minstens met een paar mensen kunnen aankomen met een blanco strafregister. Daarop riep ik de hulp in van een protestantse vriend en we richtten een nieuwe vereniging op. Mijn vriend had graag dat die *‘Aide à Toute Détresse’*, ‘Hulp in alle nood’ zou heten. De gezinnen waren het er-mee eens, het veranderde niets aan onze doelstellingen.”

Dezelfde letters en soms andere woorden

Na verloop van tijd werd de naam afgekort tot ATD. Dat vermeed dat een vereniging, die meer en meer begon te spreken over armoede als over schending van mensenrechten, te vlug een verkeerd etiket kreeg opgekleefd. Maar het was ook handig toen de beweging de Franse grenzen overschreed. ‘ATD’ werd een letterwoord, gebruikt in elk land, in elke taal. De latere toevoeging *‘Quart Monde’* werd wel vertaald: *Vierde Wereld, Vierte Welt, Fourth World, Cuarto Mundo*,...

Als letters loskomen van de woorden waar ze voor staan is de stap klein naar andere woorden. In de Engelstalige landen wordt ATD nu ingevuld als *All Together for Dignity* (Allen samen

voor waardigheid). De waardigheid van elke mens is inderdaad een belangrijke basisoptie van onze beweging.

Er is vooralsnog geen Nederlandstalige invulling voor de letters ATD. En misschien zoeken we daar ook niet echt naar omdat de vraag wat ATD nu eigenlijk betekent ons telkens helpt om in herinnering te brengen hoe klein en moeilijk en tegelijkertijd vol ambities deze beweging van start gegaan is.

(*) Gesprekken van Gilles Anouil met Joseph Wrésinski. Uitgegeven in boekvorm: ‘De armen zijn de kerk’, Unistad, 1984 – Dit boek kan je bestellen bij ATD Vierde Wereld. Prijs: 6 euro, verzendkosten 2,3 euro. Ook de overige citaten in deze tekst komen uit dit boek.

(vervolg van blz. 2)

Krachtgerichte hulpverlening

De term “veerkracht” is hier belangrijk. Maar niet naïef in de zin van: denk positief en het komt goed. Veerkracht zien de auteurs niet als een individueel kenmerk van de persoon. Een veerkrachtproces kan er maar komen als de maatschappij “warme” plekken aanbiedt en extra veerkrachtbeschermers aan mensen in armoede.

Een ander belangrijk onderwerp is de relatie tussen de hulpvrager en de hulpverlener. Beiden moeten hun verwachtingen voortdurend aan elkaar toetsen, op elkaar afstemmen, zodat ontgoochelingen tot een minimum herleid worden. De hulp moet op maat zijn en moet voortdurend aangepast kunnen worden. De hulpvrager mag niet overvraagd worden in zijn veerkracht. De start is een positieve basishou-

ding : proberen dicht bij de leefwereld van de armste te komen, zonder te veroordelen.

Individuele hulpverlening volstaat niet, er moet een interactie zijn met de omgeving van de hulpvrager. De maatschappij moet zich ook willen verbinden met mensen in armoede : luisteren naar de behoeftes en barrières die de betrokkenen zelf formuleren en willen werken aan structurele veranderingen.

Isabelle Maes

Bind-kracht in armoede

Leefwereld en Hulpverlening
Kristel Driessens & Tine Van Regenmortel
ISBN 90 209 6748 7 |, ca 350 blz.
prijs: € 39,95

Op 16 december 2006 kwamen deelnemers aan de Frans- en Nederlandstalige volksuniversiteiten bij elkaar voor het jaarlijks kerstfeest.

Het was weerom een gezellige verbroedering, een weerzien voor sommigen en een stap naar vrede.

Wanneer zal het in Zimbabwe een brug te ver zijn?

Mia en Michel wonen al enkele jaren in Zimbabwe. Michel werkt binnen lerarenopleidingen aan projecten die HIV en Aids proberen voorkomen. Een sterk programma dat opgebouwd wordt met jongeren en leraren zelf en na een paar jaar pionierswerk echt gewaardeerd wordt. Voor hun vertrek maakte Mia deel uit van de ATD-groep in Willebroek. Vanuit Zimbabwe krijgen we regelmatig een nieuwsbrief.

“Nu weer in de rij staan voor een brood. Er is ook geen benzine te koop op een normale manier. Leven met een inflatie van 1200% dat is zelfs voor mensen zoals wij met een Belgisch salaris een klus! En de laatste grote boeren worden van hun land verjaagd want ‘het landhervormingsplan moet worden voltooid’. Lees en begrijp dat de nog overgebleven gezonde boerenbedrijven ingepalmd worden door regeringsvertrouwelingen voordat het regenseizoen eraan komt.”

‘Net zoals jullie hebben we ons vaak afgevraagd: waarom laten de Zimbabweanen het allemaal maar over zich heen gaan?’ Zo denkt iemand van de universiteit er over: Alles doen om gevaar te ontlopen is diep geworteld in de Zimbabweaanse manier van leven. Dat veranderen zal heel lang duren want het is een product van meer dan een eeuw ononderbroken autoritair gezag. Je moet geen marxist zijn om het met het volgende gezegde van Karl Marx eens te zijn: “de gewoontes van alle vorige generaties hangen als een dodelijke ballast rond het hoofd van de levenden”. (...)

Inzien hoe het werkt dat het abnormale als normaal gezien wordt, begint met opnieuw beseffen dat sommige zaken echt abnormaal zijn. Zoals bijvoorbeeld het in de rij moeten staan voor voedingswaren die niet voorradig zijn omwille van politiek

veroorzaakte tekorten: suiker, brood, olie en maïsmeel. andere belangrijke grondstoffen zoals brandstof en water en belangrijke voorzieningen zoals gezondheidszorg. Dat terwijl mensen mettertijd zijn gaan geloven dat het normaal is om voor deze basisgrondstoffen en diensten in de rij te staan. Grappen en grollen over dat ‘in de rij-staan gedrag’ zijn schering en inslag geworden en tonen dat het een onderdeel is geworden van het dagelijks leven. Dat schept een onvoorzien aanvaardingsgedrag dat in onze genen binnensluipt en gevolgen heeft tot in de volgende generaties. De media zijn de belangrijkste actoren die normale rationele mensen ertoe brengen om abnormale zaken te gaan aanvaarden want de regering en de partij aan de macht zegt het zo. Het gevolg is dat niet alleen de bestaande situatie als normaal wordt aanzien maar ook dat mensen niet meer gaan reageren. Zo wordt het abnormale langzaamaan deel van een aanvaarde normale cultuur. (...)

Een andere reden waarom geen collectief protest oprijst, is het feit dat mensen in hun gezinnen individueel worden getroffen. Met een algemeen probleem als dagelijkse elektriciteitsonderbrekingen wordt gezin per gezin aan oplossingen gedokterd. Geen massaal protest tegen Zesa, de parastatale elektriciteitsleveran-

cier. De gezinnen met geld kopen een generator en lossen hun probleem zonder drukte en rustig op. De minder gegoeden kopen brandhout om op te koken en kaarsen voor de verlichting. Het stadsbestuur van Harare sluit de waterleiding af en wat doen de inwoners van Harare? Mensen met grote tuinen en geld laten een waterput boren.

De armen moeten maar water gaan vinden in onbeschermde putten en beken en de gevolgen daarvan dragen. Zij die het zich kunnen veroorloven, rijden per auto naar hun werk en de anderen wandelen, zelfs tot 25 kilometer per dag. (...)

Risicovermijdingsgedrag houdt de getroffen mensen weg van het vragen stellen over waar en bij wie de verantwoordelijkheid ligt van wat gebeurt. (...)

In Zimbabwe is de weg naar georganiseerd massaal protest afgesloten en er zijn heel weinig mensen die dat nog durven proberen.

Uit een artikel van Eldred V Masunungure, lector in het Departement van Politieke & Administratieve studies aan de Universiteit van Zimbabwe.

(lees verder op de volgende blz.)

Maar Michel en Mia ontmoeten ook moedige mensen. "Winnet is 56 en weduwe. 29 kinderen wonen in haar vierkamershuis in een dichtbevolkte volkswijk van Harare. De kinderen worden haar gebracht door mensen in de buurt en door de politie. Ze spreekt amper Engels want ze ging maar drie jaar naar de lagere school. Toch! Een enorme vrouw die niet buigt voor bureaucratie en taai werkt opdat al haar kinderen naar school kunnen gaan en dagelijks te eten hebben. Winnet is één van de 30 vrouwen en 2 mannen die dit jaar samen kwamen voor een opleiding over de sociale gevolgen op het leven

van kinderen zonder ouders." "Zingend en dansend werd elke dag afgesloten." Mia bewondert het zangtalent van deze mensen "Zimbabwezen zijn ongelooflijk sterk in het a capella zingen en kunnen enorm hun emoties over kleine en grote gebeurtenissen uitdrukken door met bestaande melodieën hedendaagse gebeurtenissen uit te drukken". Haar hoop is dat ze met deze vrouwen een opname kan maken. "Hoe anders kan de wereld weten dat mensen hier niet stom zomaar alles slikken ... maar moeten wachten en alleen op veilige plekken zich kunnen openen en uitleven."

(foto's Mia Goos)

Is dit ook uw overtuiging?

Elke mens is evenveel waard, welke plaats hij ook heeft in de samenleving. Niemand mag deze gelijke waardigheid schenden, onder geen enkel voorwendsel.

Opdat ieder mens een waardig leven zou kunnen leiden, is het essentieel dat alle mensenrechten door ieder en voor ieder geëerbiedigd worden (recht op leven in gezinsverband, op vrije meningsuiting, op voldoende bestaansmiddelen, bij voorkeur via arbeid en opleiding, recht op onderwijs, cultuur, gezondheidszorgen, huisvesting, rechtspraak,...)

dan kan u lid worden van ATD Vierde Wereld

Lidgeld : 3 euro

Overschrijven op rekeningnummer 000-0745336-85 met vermelding 'Lidmaatschap'

In bijlage vindt u ook een voorgedrukt overschrijvingsformulier

Voor betaling van lidgeld kan geen fiscaal attest gegeven worden.

Voor giften moet u een afzonderlijke overschrijving doen.

Als de gift minimum 30 euro per jaar bedraagt, ontvangt u in februari 2008 een fiscaal attest.

VIERDE WERELDBLAD

Tweemaandelijks uitgave van de Beweging ATD Vierde Wereld
Victor Jacobsslaan 12,
1040 Brussel
Tel. 02 647 92 25.
Fax 02 640 73 84.
Prk. 000-0745336-85.
e-mail :
atd-vw.belgie@skynet.be

Belgische afdeling van de Internationale Beweging ATD Vierde Wereld
avenue du Général Leclerc
95480 Pierrelaye, Frankrijk

Door lid te worden van de Beweging ATD Vierde Wereld onderschrijft u de basisopties van onze Beweging en betekent u een steun in onze strijd om een einde te maken aan de armoede.

Giften van 30 euro of meer per jaar zijn aftrekbaar van de belastingen. Een fiscaal attest wordt in februari afgeleverd.